

MOWI AVD SLAKTERI HERØY
Øksningsveien 43
8850 HERØY

Saksbehandler, innvalgstelefon
Camilla Risa Haugstad, 75547890

Rapport etter tilsyn - Mowi avd slakteri Herøy

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos MOWI AVD SLAKTERI HERØY (virksomhetsnummer: 972354899) den 11. mai 2026.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet og frister
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet og frister

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har mangler i sitt måleprogram for utslippskontroll.
- Avvik 2: Virksomheten kan ikke dokumentere at utslippsgrensen for oljeholdig avløpsvann overholdes.
- Avvik 3: Virksomheten mangler beredskap mot akutt forurensning.
- Avvik 4: Virksomheten har noen mangler relatert til sin håndtering av farlig avfall.
- Avvik 5: Virksomhetens tank for maursyre mangler merking av rør.
- Avvik 6: Virksomheten mangler godkjent avfallsplan i havn.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

MOWI AVD SLAKTERI HERØY må snarest rette opp avvik. Statsforvalteren ber om en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen **1. oktober 2026**.

Statsforvalteren har anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomheten bør revurdere sannsynlighetsmatrisen knyttet til miljørisikovurderinger.
- Anmerkning 2: Virksomheten bør ha en skriftlig rutine knyttet til den årlige egenkontrollrapporteringen.

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

MOWI AVD SLAKTERI HERØY må betale et gebyr på 43 100 kr for tilsynet.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har mangler i sitt måleprogram for utslippskontroll

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsforskriften §§ 36A-16 d. og f. og 36A-17.

Beskrivelse av krav

I henhold til forurensningsforskriften § 36A-17 skal virksomheten ha et program for utslippskontroll som redegjør for utslippskontrollen og kvalitetssikringen av denne. Virksomheten skal kvalitetssikre målinger, måleutstyr og metoder slik at de gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp (§ 36A-16). Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Dette skal blant annet gjøres ved at virksomheten skal vurdere plassering av prøvepunkt, valg av prøvetakingsmetode og -frekvens. Videre skal virksomheten vurdere usikkerheten ved alle trinnene i målingene og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet fikk vi se en rutine som beskriver hvordan prøver for utslipp til vann tas ved anlegget. Denne rutinen ivaretar ikke kravene etter §§ 36A-16 og 36A-17, da dere ikke har vurdert prøvetakingsfrekvens og -metode. Dere kunne heller ikke vise til at det var gjort en vurdering av usikkerheten i de ulike trinnene i målingene.

Avvik 2: Virksomheten kan ikke dokumentere at utslippsgrensen for oljeholdig avløpsvann overholdes

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Utslippstillatelsens vilkår 3.1.1.

Beskrivelse av krav

I tabell 3.1 i tillatelsens vilkår 3.1.1 er det satt en utslippsgrense for oljeholdig avløpsvann, med en henvisning (*) om at dette gjelder ved prøvetaking av oljeutskiller. Det er også presisert at utslippskilden er verksted eller lignende og ikke prosessavløpsvann. Utslippsgrensen for oljeutskiller er satt til 50 mg/l.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Dere har analysert for olje i vann i prosessavløpsvannet. Dette har dere gjort over flere år, og vi har også i tidligere rapporter presisert at utslippsgrensen for oljeholdig vann ikke gjelder prosessavløpsvannet, men eventuell oljeutskiller på anlegget. Under befaringen av anlegget deres pekte dere mot en oljeutskiller i tilknytning til området for lasting og lossing av trailer. Dere forklarte videre at dere har årlig service av oljeutskilleren der oljeholdig slam fjernes. Under tilsynet presiserte vi at utslippsgrensen for oljeholdig vann gjelder i denne oljeutskilleren. Dere kunne videre ikke vise til at det var gjort analyser av oljeholdig avløpsvann fra denne oljeutskilleren. Følgelig kan dere ikke dokumentere hvorvidt utslippsgrensen på 50 mg/l overholdes eller ikke.

Avvik 3: Virksomheten mangler beredskap mot akutt forurensning

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsforskriften §§ 18-7, 18-8 og 36A-21.

Beskrivelse av krav

Det stilles krav til etablering av beredskap mot akutt forurensning for anlegget generelt (forurensningsforskriften kapittel 36A) og til tanklagring (forurensningsforskriften kapittel 18) spesifikt.

Beredskap etter 36A skal iverksettes der risikoreduserende tiltak etter § 36A-20 ikke har redusert risikoen for akutt forurensning til et akseptabelt nivå. Beredskapsplanen skal beskrive beredskapens organisering og utstyr, og angi responstid og innsatsplaner. Virksomheten skal etablere en beredskapsorganisasjon med nødvendig personell og utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for restrisikoen.

Forurensningsforskriften § 18-7 stiller krav til organisering av beredskap mot akutt forurensning relatert til tanklagring av farlige stoffer, og tillatelsens vilkår 3.1.3 presiserer videre at beredskap etter § 18-7 også gjelder for ensilasjetanker. Det stilles krav til at beredskapsplanen skal beskrive organisering, innsatsplaner, personell og deres kompetanse, opplæring samt type og mengde materiell. Beredskap etter § 18-7 skal være dokumentert skriftlig, jf. § 18-8.

Beredskap etter kapittel 36A og kapittel 18 skal øves minst én gang per år.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Dere har en beredskapsplan med innsatsplaner for enkelte scenarioer, men ingen av disse scenarioene omhandlet akutt forurensning etter § 36A-21 eller § 18-7. Dere forklarte at dere nylig hadde gjennomført en beredskapsøvelse med utlegging av lenser rundt tankanlegget for mellomlagring av ensilasje. Dette scenarioet var derimot ikke beskrevet i deres beredskapsplan. Beredskap etter §§ 18-7 og 36A-21 skal øves årlig, og vil følgelig kunne sammenfalle noen år. Det er allikevel ikke usannsynlig at dere over tid må ha en øvelse knyttet til hver av forskriftskravene.

Avvik 4: Virksomheten har noen mangler relatert til sin håndtering av farlig avfall

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Avfallsforskriften § 11-8.
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7.

Beskrivelse av krav

Avfallsforskriftens § 11-8 setter krav til årlig levering av farlig avfall dersom den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg i løpet av et år. Det kreves videre at den med leveringsplikt (virksomheten i dette tilfellet) skal ha skriftlig dokumentasjon om hvor det farlige avfallet er levert.

Videre plikter virksomheten gjennom internkontrollforskriften å iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

MOWI kunne vise til at farlig avfall ved anlegget jevnlig blir hentet og levert til avfallsmottak. Virksomheten har også en skriftlig rutine som beskriver hvordan farlig avfall håndteres i virksomheten. Rutinen deres sikrer ikke at alt farlig avfall ved anlegget hentes minimum årlig.

Videre har dere ved egenkontrollrapportering for 2025 informert at alt farlig avfall er levert til Retura SHMIL. Ved gjennomgang i avfallsdeklarerer fant vi derimot at farlig avfall ikke var levert til Retura SHMIL men til Sutterø – Børstad transport sitt mottak i Stjørdal. Dette tyder på at virksomheten ikke har tilstrekkelig kontroll over hvor det farlige avfallet er levert. Dere forklarte at dere har en rammeavtale med Retura, og at de har fullmakt til å deklare farlig avfall på deres vegne. Det er virksomheten som etter forurensingsloven § 32 er ansvarlig for å sørge for at næringsavfallet leveres til lovlig mottak.

Avvik 5: Virksomhetens tank for maursyre mangler merking av rør

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensingsforskriften § 18-6 g.

Beskrivelse av krav

Kravene i forurensningsforskriften kapittel 18 gjelder for tanker over 2 m³ med farlige kjemikalier. Kapitlet gjelder også rørledninger tilknyttet lagringstanken. Det følger av forurensningsforskriften § 18-6 g at rør skal merkes med innhold og annen relevant informasjon på godt synlige steder. Iht. Miljødirektoratets veileder til tankforskriften¹ skal merkingen som minimum vise hvilket (type) kjemikalie/farlig avfall som finnes i tanken eller røret, og farlige egenskaper ved innholdet skal beskrives ved piktogram. I tillegg kan det være relevant å oppgi strømningsretning, trykk, temperatur, frostrisiko, konsentrasjon osv. Det er opp til virksomheten å vurdere hvilken annen informasjon som er relevant.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

MOWI har en maursyretank over 2 m³, som er omfattet av kravene i tankforskriften (forurensningsforskriften kapittel 18). Tanken var merket med innhold av maursyre, men rør tilknyttet tanken manglet merking.

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/industri/for-naringsliv/veiledning-til-tankforskriften/>

Avvik 6: Virksomheten mangler godkjent avfallsplan i havn

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsforskriften § 20-6 femte ledd.

Beskrivelse av krav

Forurensningsforskriften § 20-6 krever at havneansvarlig utarbeider en avfallsplan for mottak og levering av avfall fra skip ved norske havner. Planen skal godkjennes av Statsforvalteren, og godkjenningen gjelder i inntil 5 år. Ved vesentlige endringer av planen eller senest tre måneder før gjeldende avfallsplan utløper skal utkast til avfallsplan sendes Statsforvalteren for regodkjenning.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Gjeldende avfallsplan i havn for anlegget ble godkjent av oss den 30.04.2021, og godkjenningen gjaldt for fem år. Godkjenningen gikk dermed ut den 30 april i år, og virksomheten skulle sendt nytt utkast til avfallsplan i havn til oss den 30. januar i år.

Anmerkning 1: Virksomheten bør revurdere sannsynlighetsmatrisen knyttet til miljørisikovurderinger

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Vi bemerket oss at alle forhold, med unntak av ett, var vurdert med lav/akseptabel risiko (grønn) i miljørisikovurderingen. Sett opp mot de definerte sannsynlighetskategoriene, mener vi at den utførte miljørisikovurderingen angir for lav sannsynlighet og dermed ikke gir et reelt risikobilde med hensyn til ytre miljø for virksomheten.

Sannsynlighetsmatrisen var basert på om en hendelse tidligere hadde inntruffet ved det aktuelle anlegget. Den laveste sannsynlighetskategorien er eksempelvis definert som hendelser som ikke har skjedd ved anlegget, mens de øvrige kategoriene er knyttet til hvor ofte hendelsen har forekommet der. Det er vanlig å basere sannsynlighet ikke kun med grunnlag i det som har skjedd ved anlegget spesifikt, men med bakgrunn i hvor ofte det skjer i bransjen. Eksempelvis har dere aldri hatt lekkasje fra ensilasjetanker ved anlegget, men dette er en type hendelse som etter det vi kjenner til skjer ofte i bransjen.

Statsforvalteren anbefaler at dere vurderer om sannsynlighetskategoriene og metodikken i miljørisikovurderingen i tilstrekkelig grad fanger opp erfaringsgrunnlag fra bransjen og gir et mest mulig realistisk risikobilde.

Anmerkning 2: Virksomheten bør ha en skriftlig rutine knyttet til den årlige egenkontrollrapporteringen

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet diskuterte vi virksomhetens egenkontrollrapportering, og påpekte flere mangler ved denne. En av de er omtalt i avviket knyttet til håndtering av farlig avfall. Videre diskuterte vi virksomhetens rapportering av ulovlig forurensning (utslipp utover utslippsgrenser i tillatelsen), der dere hadde rapportert en hendelse per utslippskomponent med overskridelser. Under tilsynet viste det seg at dere hadde hatt flere utslipp over utslippsgrensen enn det som var rapportert inn. Det ble også en diskusjon rundt rapportering av årlige utslipp, der virksomheten ikke var helt sikker på hvordan dette ble beregnet.

De årlige utslippene vil variere basert på beregningsmetode. Eksempelvis kan man beregne årlig gjennomsnitt og multiplisere dette med årlig prosessvannmengde. Man kan også beregne månedlig

utslipp basert på månedlige analyser multiplisert med månedlige prosessvannmengde og addere disse sammen. Ettersom virksomheten ikke kunne vise til hvordan årlige utslipp beregnes, er det en risiko for at dette gjøres ulikt år for år, og at det ikke viser de faktiske utslippene fra virksomheten.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren vedtar at MOWI AVD SLAKTERI HERØY må betale et gebyr på kr. 43 100 for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 4. mai 2026 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket om gebyr. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av MOWI AVD SLAKTERI HERØY sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok:

- Camilla Risa Haugstad
- Kristine Vevik

Kontaktperson hos MOWI AVD SLAKTERI HERØY:

- Gunnar Hamarsland

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende MOWI AVD SLAKTERI HERØY ble kontrollert under tilsynet:

- MOWI lakseslakteri avd. Herøy

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Utslipp til vann og luft
- Avfallshåndtering

- Beredskap mot akutt forurensning
- Tanklagring
- Internkontroll

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 18.08.2025.

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Det ble bemerket under tilsynet at virksomheten ikke hadde tatt prøver av TOC, selv om det var krav til dette i den endrede tillatelsen fra 01.04.2025. MOWI har siden 2026 begynt å analysere prosessutslippsvannet for TOC, og vi vil ikke følge dette opp ytterligere under forutsetning om at dette nå er ivarettatt.

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Camilla Risa Haugstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MOWI ASA
HERØY KOMMUNE

Postboks 4102 Sandviken
Silvalveien 1

5835 BERGEN
8850 HERØY

